

Saaledes som Lønningerne fra først af vare fastsatte ved Loven af 1855, var der foruden de i selve Loven fastsatte Lønninger tillige ydet Lærerne en ikke ringe Hjælp, idet de havde Andel i Skolepengene, for saa vidt Disciplenes Antal i vedkommende Skole oversteg et vist Tal. Denne Sum, som kunde løbe op for den enkelte til 2—300 Kroner, blev frataget dem senere, saa at de ligefrem blev daarligere stillede, end man ved Lønningsloven af 1855 havde tænkt at de skulde være. Senere fik de en vis Del i det almindelige Lønningstillæg, for saa vidt deres Lønninger ikke oversteg den for dette Lønningstillæg en Gang fastsatte Grænse; men selv med dette Tillæg naaede de ikke op til, hvad der oprindelig havde været tiltænkt dem. For nogle Aar siden lykkedes det mig at faa gennemført her i Tinget, at der i Stedet for dette almindelige Lønningstillæg, blev givet dem et særligt Tillæg, hvorved de i alt væsentligt kom op paa den Lønning, som Loven af 1855, som jeg oftere har udtalt, havde tiltænkt dem, ja gennemsnitlig en lille Smule højere. Jeg kan sige gennemsnitlig ca. 50 Kroner mere, end de vilde have faaet, hvis Loven af 1855 ubetinget havde vedblevet at bestaa. Jeg er gaaet ud fra, at denne Lønningslov er forældet, og at disse Mænd i deres vanskelige og ansvarfulde Gerning kunne trænge til at stilles betydelig bedre, end de hidtil have været stillede, saavel navnlig sammenlignet med andre Embedsmænd her i Landet, med hvem de i almindelig social Henseende maa siges at staa paa lige Fod, som sammenlignede med Lærerne ved lignende Anstalter i vore Nabolande saavel Sverige paa den ene Side som Tyskland paa den anden. Forslaget gaar derfor ud paa en ret betydelig Forøgelse saavel for Adjunkters som for Oberlæreres og Rectorers Vedkommende. Forslaget gaar tillige ud paa at forøge Adjunkternes Antal, thi den uheldige Stilling, som Lærerne ved de lærde Skoler ere komne til at indtage, er ikke ikke alene en Følge af Lønningernes Lavhed, men ogsaa af, at de nu for Tiden i Sammenligning med ældre Tid langt senere opnaa fast Ansættelse som Adjunker og langt senere opnaa de højere Lønninger som Oberlærer, end de tidligere have kunnet. Det er først og fremmest en ganske naturlig Følge af, at i gamle Dage bestod Lærerpersonalet for en meget stor Del af teologiske Kandidater, som kun kort Tid blev i Lærerbirkshomheden og derfra gik ud for at blive Præster. Dette er ikke længere Tilfældet. Der findes naturligvis ogsaa nu saadanne, men det er taget ganske betydelig af, saa at der ikke er den raske Afgang i Lærerp-

personalet som i gamle Dage. Man kan regne, at den største Del af dem, naar de en Gang ere komne ind i de lærde Skolers Rreds, bliver der, og som Følge deraf ere Avancementsforholdene blevne meget uheldige. Og det nu er gaaet saaledes, at der er for saa Adjunker, saa at Timelærerinstitutionen har taget stærkt Overhaand i de senere Aar, vil man finde det naturligt og rimeligt, at Forslaget gaar ud paa, at Adjunkternes Antal bliver sat til, hvad der for Øjeblikket maa siges at være nødvendigt. — Jeg skal hermed tillade mig at anbefale dette Forslag til det høje Rigs Velvilje, og gaar saa over til det næste Forslag, som er: Forslag til Lov om Skolelærernes Enkeforsørgelsespligt og om Bonusudbetaling af Skolefondene til Skolelærere og Lærere. Jeg forelagde i Fjor et Forslag her i Tinget om et Tillæg til Bonusloven, i Følge hvilket de Skolelærere og Skolelærere, som vare forsikrede i Skolefondene i Henhold til Skolelovens § 21, ogsaa kunde opnaa en Bonusudbetaling i Lighed med de Embeds- og Bestillingsmænd, som havde været forsikrede i Livrenteanstalten. Dette Forslag mødte den Anerkendelse her i Tinget, at det i og for sig var retfærdigt oversfor disse Mænd og Enker, at de kunde opnaa en saadan Bonus, men paa den anden Side gjorde man gældende, at det vilde være en Uret mod Skolefondene at paalægge dem at udrede denne Bonus, da Skolefondene jo tværtimod at have haft Fordel af de svage-lige Skolelæreres Enkeforsørgelse gennem dem havde haft Tab deraf, og man fordrerede derfor, at denne Bonus skulde udbetales dem af Statskassen eller af Livrenteanstalten. Det sidste forekom det mig, at der absolut ikke kunde være Tale om. De stod jo ikke i noget som helst Forhold til Livrenteanstalten, hvad Forpligtelse skulde den saa have til at udbetale Bonus til dem? Og hvad Statskassen angaar, kan jeg ikke se rettere, end at det, naar der i det Hele taget skulde udbetales Bonus, var Skolefondene, der vare forpligtede dertil i Henhold til § 21, og Finansministeren modsatte sig ogsaa, at Statskassen skulde udrede noget. Jeg udtalte derfor ved Sagens 2den Behandling her i Tinget, at jeg vel kunde anerkende, at det var naturligt og rimeligt, at Skolefondene for Fremtiden bleve ledte for den Byrde, der hidtil havde paahvilet dem gennem den tit omtalte § 21, og at jeg derfor til den kommende Session vilde være forberedt paa at forelægge Forslag, hvorved denne Forpligtelse for Skolefondene ophævedes. Det er det, der sker gennem dette Forslag. De 4 første Paragraffer ere indsatte efter Afstale